

ligiosa Lin. (vgl. कुञ्जराशन) TRIK. 2, 4, 2. — d) N. pr. eines Nāga MBu. 1, 1560, 16, 119. — e) N. pr. eines Fürsten aus dem Stamme der Sauvīraka MBu. 3, 15397. — f) N. pr. eines Berges: चकार (महादेवः) कुञ्जरं चैव कुञ्जरप्रतिमाकृतिम् HARIY. 12393. कुञ्जरः पर्वतश्चैव यत्रागस्त्यगृहं शुभम् 12843. R. 4, 41, 30. N. pr. einer Gegend ÇABDAR. im ÇKDr. — H. an. und MED. haben noch die Bed. g) *Haupthaar*. — 2) f. घा und ई *Elephantenweibchen* ÇABDAK. im ÇKDr. — 3) f. घा N. zweier Pflanzen: a) *Bignonia suaveolens* Roxb. — b) *Grislea tomentosa* Roxb. H. an. MED. — Das Wort wird von कुञ्ज 1, b oder c abgeleitet, aber diese nicht belegbaren Bedeut. sind vielleicht erst aus कुञ्जर geschlossen worden; eher könnte man कुञ्जर mit कुञ्ज 1, a in Verbindung bringen.

कुञ्जरनारमूल (कु^० + नार - मूल) n. eine Art Rettig (मूलक) RĀĠAN. im ÇKDr.

कुञ्जरग्रह (कु^० + ग्रह) m. der das Amt hat, die Elephanten einzufangen, R. 2, 91, 55.

कुञ्जरदरी (कु^० + दरी) f. *Elephantenhöhle*, N. pr. einer Localität VARĀH. BHU. S. 14, 17 in Verz. d. B. H. 241.

कुञ्जरपिप्पली (कु^० + पि^०) f. N. einer Pflanze (s. गजपिप्पली) ÇABDAM. im ÇKDr.

कुञ्जरारति (कु^० + अरति *Feind*) m. 1) Löwe WILS. — 2) ein best. fabelhaftes Thier mit acht Beinen (शर्म) H. 1286.

कुञ्जालुक (कु^० + आलुक) n. eine Art आलुक ÇABDAK. im ÇKDr.

कुञ्जराशन (कु^० + अशन *Speise*) m. *Ficus religiosa* Lin. (s. अश्वत्थ) AK. 2, 4, 2, 1. H. 1131.

कुञ्जल n. saurer Reisschleim AK. 2, 9, 39. H. 415. — Vgl. काञ्जिक.

कुञ्जवल्ली (कुञ्ज + व^०) f. N. einer Pflanze (s. निकुञ्जिका) RĀĠAN. im ÇKDr.

कुञ्जिका f. 1) = कुञ्जवल्ली RĀĠAN. im ÇKDr. — 2) *Schwarzkümmel* s. कुञ्जिका) ĠATĀDH. im ÇKDr.

1. कुट् कुटति sich krümmen DUĀTUP. 28, 73. कुटिता, कुटितुम्, कुटित्यम् P. 1, 2, 1. अकुटीत्, चुकोट VOP. 13, 5. कुटितं krumm Uṇ. 4, 187. कुटिति mit nicht bestimmbarer Bed. Nīr. 6, 30. Vgl. कुटिल.

— उद् caus. उत्कोटयति P. 1, 2, 1, Sch. — Vgl. उत्कोट und उत्कुट.

— वि partic. विकुटित Nīr. 6, 30; nach DURGA = कुत्सीभूत.

— सम् sich (vor Angst) zusammenkrümmen, verzweifeln: केचित्संचु-कुटुर्भूता लेजिरे ऽन्ये पराजिताः BHATT. 14, 105. नाध्यगीढं ध्रुवं स्मृतिः । गूयं संकुटितुं यस्मात्काले ऽस्मिन्नध्यवसथ ॥ 7, 91.

2. कुट् spalten, zertheilen; कुत्यति bersten: जीवनं कुत्यतीव DUĀTAS. 93, 15. कुट् कोटयते als v. l. von वृट् spalten DUĀTUP. 33, 25. Die richtigere Form ist कुट्, welche durch Assimilation aus कर्त्तु entstanden ist.

— अत्र zertheilen, zerkleinern: भेषान्याणुशो भेदयित्वावकुत्य SUÇR. 2, 173, 20.

— प्र dass.: भक्तयति स्म मांसानि प्रकुत्य विधिवत्तदा MBu. 1, 2842.

3. कुट्, कोटयते v. l. für कूट्, कूटयते DUĀTUP. 33, 28.

कुट 1) Nach Nīr. 3, 24 so v. a. कृत und in diesem Falle auch daraus entstanden: कृषिषा ज्ञेया अया पिपतिं पयिर्निरा । पिता कुटस्य चर्षणिः ॥ RV. 1, 46, 4. — 2) m. n. SIDDH. K. 249, a, 3. TRIK. 3, 3, 14. *Wasserkrug* MED. f. 6. m. AK. 2, 9, 32. TRIK. 3, 3, 94. H. 1019. (nach dem Schol. auch

n.). an. 2, 84. Vgl. कुटज 2. — 3) m. *Festung* H. an. MED. — 4) m. *Haus* (vgl. कुटि, कुटी, कूट) TRIK. H. 990. H. an. MED. — 5) m. *Hammer* zum Zerhauen von Steinen (vgl. 2. कुट्) H. an. — 6) m. *Baum* AK. 2, 4, 4, 5 (ÇKDr. liest hier कुट्). H. 1114, v. l. für कुठ. — 7) m. *Berg* (vgl. कुटार, कुटीर) Hīr. 31. — 8) m. N. pr. eines Mannes gaṇa अश्वादि zu P. 4, 1, 110 und कुर्वादि zu 151. — Vgl. उत्कुट, निष्कुट.

कुटक 1, m. a, N. pr. eines Volkes: कोङ्कवेङ्ककुटकान् BHĀG. P. 5, 6, s. 10. कुटकाचल N. pr. eines Berges (vgl. कूटक) s. — b) = कुठर H. 1023, Sch. — 3) n. ein Pflug ohne Deichsel (vgl. कूटक) H. 891. — Vgl. निष्कुटक. कुटङ्क m. *Dach* ÇABDAM. im ÇKDr. — Vgl. कुटङ्कक, कुडङ्ग, कुण्डङ्ग. कुटङ्गक m. = कुटङ्गक MUKUṬA und andere Scholl. zu AK. 3, 6, 2, 17. ÇKDr.

कुटच m. = कुटज 1. ÇABDAK. im ÇKDr.

कुटज m. 1) N. eines Baumes, *Wrightia antidysenterica* R. Br., der in allen seinen Theilen medicinisch gebraucht wird, AK. 2, 4, 2, 47. TRIK. 2, 4, 21. H. 1137. an. 3, 145. MED. g. 23. MBu. 3, 11573, 11586. R. 5, 93, 8. SUÇR. 1, 137, 8. 139, 15. 140, 2. 144, 12. 159, 21. 223, 13. 2, 36, 17. 30, 6. 63, 18. 132, 3. 174, 14. 284, 2. 462, 17. BHARTṬ. 1, 42. MEGH. 4. RAḠH. 19, 37. RT. 3, 13. GHAT. 13. BHĀG. P. 3, 21, 12. 8, 2, 17. neutr. BHARTṬ. Suppl. 8. Vgl. इन्द्रयव. — 2) ein Bein. Agastja's (कुट् + णि im Wasserkruge geboren; vgl. u. अगस्त्य) und Droṇa's H. an. MED.

कुटनक n. = कुटनट 2. WILS.

कुटनट 1) m. N. eines Baumes, *Calosanthus indica* Bl. AK. 2, 4, 2, 37. H. an. 4, 59. MED. f. 39. SUÇR. 1, 138, 8. 2, 119, 15. 130, 1. 273, 18. 283, 17. 323, 8. 393, 1. — 2) *Cyperus rotundus*, n. AK. 2, 4, 4, 19. MED. m. H. an. कुटप 1) m. a) ein best. *Hohlmaass* Uṇ. 3, 141. H. an. 3, 443. = कुटव COLEBR. Alg. 3. — b) ein Muni. — c) = निष्कुट (= गृहसमीपोषवन Garten) H. an. — 2) n. *Lotus* RĀĠAN. im ÇKDr.

कुटर m. 1) = कुठर H. 1023. NĪLAK. zu AK. 2, 9, 75. ÇKDr. — 2) N. pr. eines Nāga MBu. 1, 1560.

कुटर m. 1) nach MAHĀDH. = कुक्कुट *Hahn* VS. 24, 23. — 2) *Zelt* Uṇ. 4, 81.

कुटरूपा f. Name einer Pflanze, *Ipomoea Turpethum* R. Br. (त्रिवृत्), RATNAM. im ÇKDr.

कुटल n. *Dach* Hīr. 132.

कुटहारिका (कुट् + हा^०) f. *Dienerin* (den Wasserkrug herbeibringend) H. 534.

कुटार? in अत्रकुटार.

कुटि m. f. AK. 3, 6, 3, 38. f. SIDDH. K. 248, a, 2. 1) f. *कुटि* und *कुटी* *Krümmung, Biegung* (vgl. 1. कुट्) in ध्रुकुटि, कुटी und den Nebenformen भ्रुकुटि, ध्रुकुटि, ध्रुकुटि. — 2) oxyt. *Hütte, Halle, Schoppen* (vgl. कुट) Uṇ. 4, 144. f. BHAR. zu AK. im ÇKDr. कुटी f. P. 6, 2, 8, Sch. AK. 2, 2, 5. TRIK. 3, 3, 94. MED. f. 6. ब्रह्मका द्वादश समाः कुटी कृत्वा वने वसेत् M. 11. 72. प्रासादीयति कुत्याम् P. 3, 1, 10, VArtt., Sch. MBu. 1, 7132. 14, 2726. R. 2, 112, 31. BHARTṬ. 3, 72. = अश्वकुटी (s. d.) PAÑKĀT. 254, 23. पर्णकुटी R. 2, 92, 12. कुटीनिवातम् = कुटीहेतुका निवातः P. 6, 2, 8, Sch. — 3) कुटी f. ein zu Fumigationen dienendes Becken mit Oeffnungen SUÇR. 2, 33, 18. 182, 7. — 4) *Körper* (vgl. कुडि) Uṇ. m. nach ÇKDr. und WILS.